

Meldpunt
Kinderporno
op Internet

JAARVERSLAG 2011

Colofon

Meldpunt Kinderporno op Internet
Telefoon 071 5135049
info@meldpunt-kinderporno.nl
www.meldpunt-kinderporno.nl

Ter ondersteuning van haar werkzaamheden ontvangt het Meldpunt Kinderporno op Internet subsidie van het Ministerie voor Veiligheid en Justitie en subsidie van de Europese Commissie vanuit het 'Safer Internet plus programme', <http://ec.europa.eu/saferinternet>

© Meldpunt Kinderporno op Internet, maart 2012
Ontwerp: Mooifraai/Monique Francissen
Print: Speed-o-Print, Amsterdam

Inhoud

1	Voorwoord	7
2	Samenwerking	9
3	Cijfers en ontwikkelingen	13
	<ul style="list-style-type: none">• Toename van het aantal meldingen• Groei meldingen 1997-2011• Verandering van aard en inhoud• Meldingen naar categorie internetdienst	
4	Jongersite Helpwanted	21
	<ul style="list-style-type: none">• Meldingen	
5	Meldingen kinderseksstoerisme	27
6	Organisatie	31
	<ul style="list-style-type: none">• Ontstaan, werkwijze en doelstellingen• Activiteiten van het Meldpunt Kinderporno• Samenwerking met Nederlandse politie• Subsidie• Behandelen van meldingen• Procedure van een melding• Delen van kennis over (online) seksueel kindermisbruik• Personeel en bestuur	
7	Resultaat uit samenwerking en lobby	39
	<ul style="list-style-type: none">• Totstandkoming online meldknop• Stop it Now!• Actieplan Aanpak Kindermishandeling• Seksuele voorlichting als kerndoel	

1 Voorwoord

Het Meldpunt Kinderporno bestond in 2011 vijftien jaar. Sinds haar oprichting is het Meldpunt actief om de steeds grotere hoeveelheid kinderporno op internet en andere vormen van online seksueel kindermisbruik tegen te gaan. Het Meldpunt behandelde sinds haar oprichting meer dan 50.000 meldingen en zag jaarlijks het aantal meldingen stijgen. In 2000 ontving het Meldpunt nog zo'n 4000 meldingen, in 2011 waren dit er 12542. Vooral het aantal meldingen over strafbare bestanden die op een Nederlandse server stonden, nam de afgelopen jaren toe.

Het Meldpunt heeft het jubileumjaar aangegrepen om haar toekomstvisie op de aanpak van online seksueel kindermisbruik te presenteren aan de Minister van Veiligheid en Justitie, mr. I.W. Opstelten. In 20 punten heeft het Meldpunt verwoord wat er nodig is om kinderporno en seksueel misbruik van kinderen op internet beter te bestrijden en te voorkomen.

Drie belangrijke punten uit deze toekomstvisie:

- **BESCHERMING VAN JONGEREN OP INTERNET.**

Nieuwe media maken het gemakkelijker om met een kind contact te leggen. Diverse kanalen zoals 'sociale media' en chats worden aangewend om uiteindelijk een kind klaar te stomen (groomen) voor seksueel misbruik. Kinderen moeten online beter worden beschermd. Het Meldpunt pleit voor betere en effectievere middelen voor leeftijdsverificatie op sociale media en het vaststellen van de identiteit van gebruikers om misbruik te voorkomen.

Het Meldpunt heeft zich in 2011 gericht op de bescherming van jongeren op internet door te participeren in de ontwikkeling van een online meldknop, ontwikkelen van lesmateriaal en het openen van een laagdrempelige chatapplicatie.

- **MEER BLAUW OP INTERNET.**

De politie moet actiever aanwezig zijn op internet. Het Meldpunt wil hieraan bijdragen door op jongerensites meer aandacht te besteden aan de risico's die het internet met zich meebrengt en de schade die jongeren kunnen ondervinden van risicovol gedrag, bijvoorbeeld voor de webcam. Ook zouden middelen moeten worden vrijgemaakt om actief te surveilleren op plekken waar kijkers naar kinderporno zich bevinden, om eerder en beter in te kunnen grijpen.

- (POTENTIËLE) PLEGERS EERDER IN BEHANDELING.

Door downloaders van kinderporno en (potentiële) plegers van seksueel kindermisbruik eerder in een behandeltraject te krijgen kan (verder) seksueel kindermisbruik worden voorkomen. De drempel om nu vrijwillig hulp te zoeken is hoog. Het Meldpunt pleit voor het verlagen van deze drempel en wil hierin zelf een actieve rol spelen. In 2011 is in samenwerking met de Waag een aanvraag ingediend om te starten met Stop It Now!, een programma dat probeert (potentiële) downloaders van kinderpornografie en mensen met seksuele gevoelens voor kinderen ervan te overtuigen hulp te zoeken. Wij danken het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het steunen van dit project. Naar verwachting gaat Stop It Now! Nederland in april 2012 van start.

In 2011 heeft de aanpak van kinderporno duidelijk verhoogde prioriteit gekregen. In 2011 werd in het Programma Verbeteren Aanpak Kinderporno een verdubbeling van de politiecapaciteit aangekondigd, van 75 fte naar 150 fte voor opsporing en vervolging van kinderporno. Een uitbreiding waar het Meldpunt zich al jaren hard voor maakt. De uitbreiding van het aantal gespecialiseerde politiemensen, vergroot de mogelijkheid om de aanpak van kinderporno nog meer te richten op identificatie van slachtoffers.

Een andere belangrijke mijlpaal in 2011 was het verschijnen van de eerste rapportage kinderpornografie door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel. In oktober 2009 is het werkgebied van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel (NRM) uitgebreid met kinderpornografie. Een belangrijke aanbeveling van de rapporteur is om de aanpak van kinderporno niet te scheiden van de aanpak van seksueel geweld tegen kinderen, maar kinderporno juist onderdeel te maken van een totaalaanpak ter bescherming van kinderen tegen alle vormen van seksueel geweld. Net als het Meldpunt vraagt de rapporteur aandacht voor seksueel geweld tegen kinderen dat online plaatsvindt. De rapportage benadrukt het belang van betere bescherming online. Zeker omdat voor kinderen en jongeren de scheiding tussen de online en offline wereld nauwelijks bestaat, hebben zij een vergroot risico om online misleid, bedreigd en geronseld te worden.

Naar een internet zonder seksueel misbruik van kinderen!

Wij danken het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Europese Commissie voor de samenwerking en financiële bijdrage in 2011. Het Meldpunt dankt tevens haar partners, sponsors en donateurs voor hun bijdrage en de prettige samenwerking en hoopt ook in 2012 weer op steun te kunnen rekenen. Het bestuur van de Stichting Meldpunt Kinderporno op Internet,

Jules Mulder, voorzitter
Tom Erents, penningmeester
Jan Mark Wams, bestuurslid

2 Samenwerking

De strijd tegen seksueel kindermisbruik – op en via internet- voeren we niet alleen. Het Meldpunt werkt samen met verschillende organisaties in binnen- en buitenland.

MET HET MINISTERIE VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE. Het ministerie van Veiligheid en Justitie steunt het Meldpunt door middel van subsidie. De Minister van Veiligheid en Justitie, mr. I.W. Opstelten, ontving in 2011 van het Meldpunt haar visie op de toekomst. De Minister reageerde hierop: “Ik onderschrijf de standpunten van het Meldpunt. We moeten dit probleem bij de bron aanpakken. Die bron, dat is het seksueel misbruik, dat aan het beeldmateriaal ten grondslag ligt. Dit moeten we aanpakken, en waar mogelijk voorkomen. Hoe confronterend en belastend dat ook is.”

MET DE NEDERLANDSE POLITIE. Het Meldpunt stuurt afbeeldingen van seksueel kindermisbruik die op een Nederlandse server staan naar de politie, zodat zij verder actie kan ondernemen. In 2011 deed het Meldpunt dit 4660 keer, een grote toename ten opzichte van 2010, toen 1260 meldingen met (vermoedelijk) strafbaar materiaal naar de Nederlandse politie werden gestuurd. Het Meldpunt overlegt regelmatig met politie om gezamenlijk te zoeken naar mogelijkheden om strafbaar materiaal zo snel mogelijk van het internet te verwijderen en nieuwe ontwikkelingen in de aanpak van kinderporno en kindersekstoerisme te bespreken.

MET LEDEN VAN INHOPE. Het Meldpunt is aangesloten bij INHOPE, een internationaal samenwerkingsverband van meldpunten, dat in 1999 mede door het Meldpunt is opgericht. Momenteel zijn er 40 meldpunten in 35 landen aangesloten bij dit netwerk. Via INHOPE geeft het Meldpunt meldingen door van strafbaar materiaal dat op servers in het buitenland staat gehost. Het Meldpunt ontvangt via collega-meldpunten ook meldingen van materiaal dat op Nederlandse servers staat.

MET LEASEWEB. Eén van de grootste hosting providers in Europa. Leaseweb is in nauw overleg met het ministerie van Veiligheid en Justitie, het Zweedse bedrijf NetClean en het Meldpunt een pilot gestart om zogenoemde ‘upload’ websites proactief te filteren door middel van hash-technologie. Deze ‘upload’

websites zijn de belangrijkste reden van het toegenomen aantal meldingen in Nederland. De hash-technologie maakt digitale vingerafdrukken (hashes) van bekende afbeeldingen van seksueel kindermisbruik. Wanneer een vingerafdruk van een afbeelding overeenkomt met de vingerafdruk van een bekende strafbare afbeelding, wordt deze geblokkeerd nog voordat deze op het internet geplaatst kan worden. Tevens houdt Leaseweb zich pro-actief bezig met het updaten van de database, door strafbare afbeeldingen uit nieuwe meldingen toe te voegen aan de database.

MET ECP. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en bedrijfsleven om de online veiligheid voor kinderen te waarborgen. Producten en diensten die gericht zijn op kinderen of waarvan kinderen gebruik maken moeten veilig zijn voor de gebruikers. Regelgeving en handhaving, voorlichting en zelfregulering zijn middelen die daarvoor ingezet kunnen worden. Het programma Digivaardig & Digiveilig van ECP en het Meldpunt trekken hierin waar mogelijk samen op. Een goed voorbeeld van deze samenwerking is het landelijk congres “Kinderen, Seks en Internet” dat in 2011 voor het eerst georganiseerd werd. Ook heeft ECP samen met het Meldpunt het initiatief genomen om een landelijke meldknop te ontwikkelen, waarmee kinderen en jongeren informatie en advies kunnen vinden wanneer zij een nare ervaring op internet hebben gehad. Ook kunnen zij incidenten snel en gemakkelijk melden bij de juiste instantie. Bij Meldknop.nl zijn ook Pestweb, de Kindertelefoon, Politie en het Meldpunt Discriminatie aangesloten.

“Via Google was ik op zoek naar informatie over nudisme. Tot mijn grote schrik kwam ik ook kinderporno tegen. **Ik schrok er zo van,** dat ik niet wist wat ik ermee moest. Ik heb meteen via internet gezocht waar ik het kon melden. Ik heb nog nooit zoiets gezien, schrik me ellendig hiervan. Had nooit gedacht dat je zoiets “zomaar” tegen kon komen. Dankzij dit voorval zou ik mijn computer uit het raam willen gooien, zo boos ben ik.”

(MELDER)

3 Cijfers en ontwikkelingen

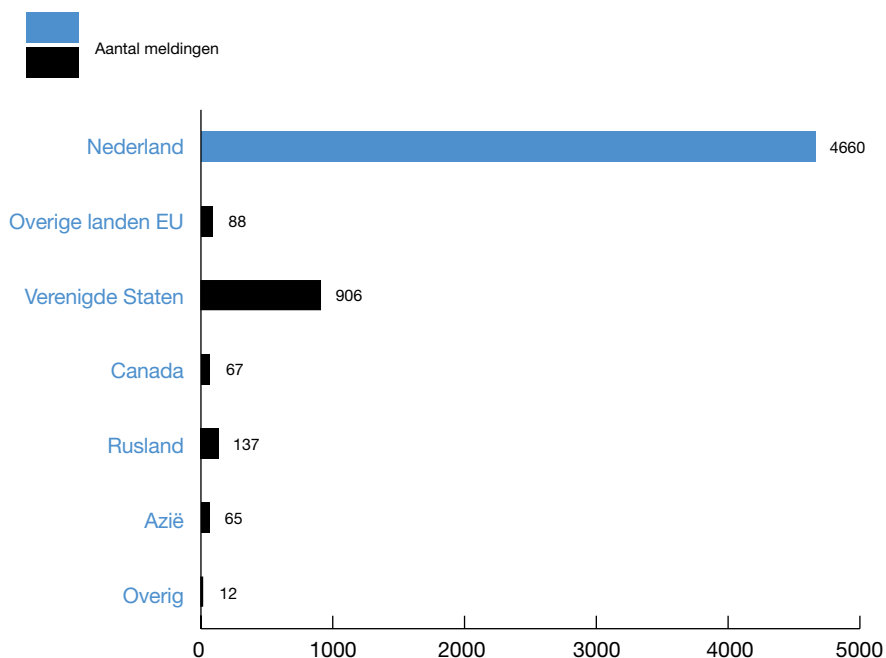
• **Toename van het aantal meldingen**

De afgelopen jaren is het aantal meldingen bij het Meldpunt steeds toegenomen. Ook in 2011 heeft deze trend zich voortgezet. In totaal hebben medewerkers van het Meldpunt 12542 meldingen behandeld. Van deze meldingen bleken 5935 inderdaad strafbaar in de zin van artikel 240b Sr, waarvan er 4660 strafbare afbeeldingen of bestanden betroffen die op Nederlandse servers stonden. Dit is een forse toename ten opzichte van 2010, toen het ging om 1260 meldingen die strafbare afbeeldingen of video's betroffen op een Nederlandse server. Als de verspreiding van strafbaar materiaal plaatsvindt vanuit Nederland, maakt het Meldpunt hiervan melding bij de Nederlandse politie.

De laatste jaren ziet het Meldpunt steeds vaker dat verspreiders van afbeeldingen en films van seksueel kindermisbruik gebruik maken van zogenaamde upload diensten. Deze diensten zijn deels gratis en erg populair voor het verzenden van (grote) bestanden. Veel van de links naar deze bestanden worden uitgewisseld op zogenaamde internetfora. Op een internetforum kunnen gebruikers lezen over onderwerpen die hen interesseren en eventueel ook reacties plaatsen. Vanwege de anonimiteit zijn deze fora (of prikborden) erg populair onder verspreiders/downloaders van kinderpornografie. Op één forum kunnen tientallen links staan naar strafbaar materiaal. Dit heeft mede gezorgd voor de toename van het aantal meldingen dat door het Meldpunt is behandeld. Ongeveer de helft van al het materiaal dat het Meldpunt heeft doorgestuurd naar de politie werd aangetroffen via dergelijke fora.

Meldingen zijn afkomstig van internetgebruikers en collega-meldpunten. Het afgelopen jaar heeft het Meldpunt 3078 meldingen ontvangen via collega-meldpunten elders in de wereld. Het netwerk van internationale meldpunten INHOPE blijkt een effectief middel in de strijd tegen kinderpornografie.

VERSPREIDINGSKAART MET STRAFBAAR MATERIAAL 2011

VERSPREIDINGSKAART: HOSTING VAN STRAFBAAR MATERIAAL IN DE AFGELOPEN JAREN

	Nederland	Overig EU	VS	Rusland	Canada	Azië	Overig
2011	4660	88	906	137	67	65	12
2010	1260	139	652	330	-	106	115
2009	1373	374	841	386	-	690	123
2008	532	452	1250	189	-	570	-

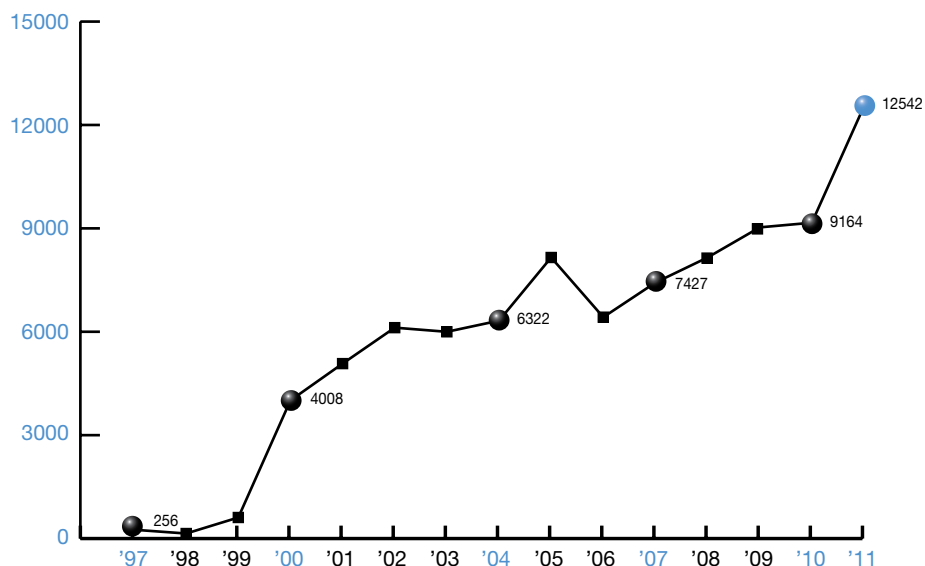
“Ik onderschrijf de standpunten van het Meldpunt. **We moeten dit probleem bij de bron aanpakken.** Die bron, dat is het seksueel misbruik, dat aan het beeldmateriaal ten grondslag ligt. Dit moeten we aanpakken, en waar mogelijk voorkomen. Hoe confronterend en belastend dat ook is.”

(MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE, MR. I.W. OPSTELTEN)

• Groei meldingen 1997-2011

Vanaf het ontstaan van het Meldpunt, vijftien jaar geleden, is er jaarlijks een stijging te zien in het aantal meldingen. Naast een toename in de hoeveelheid kinderpornografisch materiaal op internet, kan de groei van het aantal meldingen ook worden verklaard door de exponentiële groei van internetgebruikers en een grotere naamsbekendheid van het Meldpunt.

GROEI VAN HET AANTAL MELDINGEN

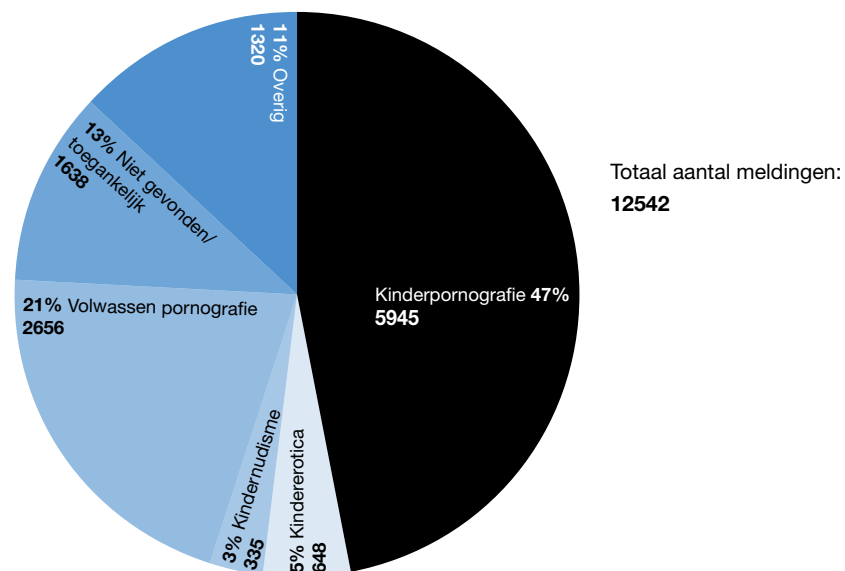

• Verandering van aard en inhoud

Bij het beoordelen van beelden maakt het Meldpunt gebruik van de Aanwijzing Opsporing en Vervolgning Kinderpornografie artikel 240b Sr van het Openbaar Ministerie. Er blijft echter een grensgebied waarbij moeilijk kan worden vastgesteld of er sprake is van een strafbare afbeelding. Bijvoorbeeld bij het inschatten van de leeftijd en of er sprake is van een seksuele gedraging. In januari 2011 is een nieuwe aanwijzing kinderpornografie van kracht geworden die meer duidelijkheid verschaft voor het beoordelen van beelden. Over het merendeel van de beelden die de medewerkers van het Meldpunt zien bestaat echter geen twijfel over de strafbaarheid. Veelal betreft het kinderen onder de 12 jaar en vaak is duidelijk sprake van ofwel seksueel misbruik of een seksuele gedraging.

Opvallend is de toename van meldingen van videobeelden die beschikbaar worden gesteld op diverse uploaddiensten. Het bekijken en beoordelen van filmbeelden kost meer tijd dan het bekijken en beoordelen van afbeeldingen. De hoeveelheid werk voor het Meldpunt is hiermee toegenomen. Bovendien vormt het bekijken van filmbeelden door medewerkers een zwaardere emotionele belasting, omdat het om bewegende beelden gaat, veelal met geluid.

MELDINGEN NAAR CATEGORIE, 2011

• Meldingen naar categorie internetdienst

In de afgelopen vijftien jaar is een duidelijke verandering te zien in het type internetdienst waarop kinderporno wordt aangeboden. In het verleden was een aanzienlijk deel van de meldingen afkomstig van internetgebruikers die via spam in hun mailbox werden blootgesteld aan (reclame voor) strafbare afbeeldingen van seksueel kindermisbruik. Dit aantal is in de afgelopen jaren sterk gedaald. In 2011 betroffen nog 275 meldingen spam.

Daarentegen neemt het aantal meldingen van mogelijk strafbaar materiaal dat verspreid wordt via het web toe.

Verreweg de meeste meldingen -11969 van de 12542- hadden betrekking op websites waar volgens de melder mogelijk strafbaar materiaal op stond. Dit is ruim 95% van alle meldingen die in 2011 bij het Meldpunt zijn binnengekomen. Onder de categorie websites (zie grafiek) vallen ook de zogenaamde 'upload' diensten. Deze diensten zijn deels gratis en erg populair voor het verzenden van (grote) bestanden. Helaas worden ze ook misbruikt voor het verspreiden van illegaal materiaal.

MELDINGEN, GECATEGORISEERD NAAR INTERNETDIENST OF MEDIUM

Website	Email/Spam	Usenet	Chat/Msn	Peer to peer	Overig	Mobile/Wap	Totaal
11969	275	99	104	73	1	21	12542

“Bij Photoplace en Dutch Model Info horen we regelmatig klachten over fotografen, of mensen die zich vals voordoen als fotograaf. Zo kregen we een klacht van een 15 jarig meisje dat bedreigd is om zich uit te kleden voor de camera. We willen jonge modellen beschermen tegen dit soort misstanden en ons samen met het Meldpunt inzetten om misbruik te voorkomen”

(ROELOF KRAM, EIGENAAR PHOTOPLACE)

4 JONGERENSITE HELPWANTED

In 2007 heeft het Meldpunt de jongerensite Helpwanted gelanceerd. Jongeren kunnen hier melding doen van online seksueel misbruik. Daarnaast vinden jongeren hier informatie over veilig internetgebruik. In 2011 ontving het Meldpunt 406 meldingen via Helpwanted. Een lichte stijging in vergelijking tot vorig jaar.

Bescherming van jongeren online is een belangrijk speerpunt voor het Meldpunt. Om jongeren bewust te maken van de online risico's en ze bekend te maken met Helpwanted zijn in 2011 verschillende activiteiten uitgevoerd.

Het anoniem melden en vragen om advies is laagdrempeliger gemaakt met het verruimen van de openingstijden van de chat. Na een succesvolle pilot, waarbij jongeren twee keer per week met een medewerker van Helpwanted konden chatten, is de chat inmiddels van maandag tot en met vrijdag, van 14.00-18.00 geopend. Via de chat kan ook -indien nodig- doorgeschakeld worden naar de Kindertelefoon Amsterdam. Steeds vaker maken jongeren gebruik van de mogelijkheid om te chatten, in plaats van het online meldformulier in te vullen. De chat voorziet duidelijk in een behoefte. In 2011 werd de chat 195 keer gebruikt.

Daarnaast is er wekelijks een medewerker van Helpwanted aanwezig in het Habbo Hotel, een virtuele wereld voor kinderen. Tijdens de chatsessies in de zogenaamde 'Infobus', kunnen Habbo's vragen stellen over risico's op het internet. Ook heeft het Meldpunt, net als in 2010, meegewerkt aan een chatsessie op GoSuperModel.nl, een community site voor (jonge) meiden. Een uur lang konden meiden vragen stellen over online seksueel misbruik en keken er meer dan 400 meiden mee.

Naast de online activiteiten om de bekendheid met Helpwanted te vergroten, is ingezet op offline communicatie. Zo hebben in 2011, in het kader van de Mediawijsheidweek, meer dan 900 bibliotheken een informatiepakket ontvangen met materialen (brochures en posters) van Helpwanted. Ook via andere kanalen, zoals Jongeren Informatie Punten, is materiaal verspreid.

MELD ONLINE SEKSUEEL MISBRUIK
WWW. HELPWANTED.NL

Om meer jongeren te bereiken is eind 2011 lesmateriaal ontwikkeld voor het onderwijs, waarbij jongeren in drie lessen aan de hand van korte voorlichtingsfilmpjes en opdrachten gaan nadenken over online risico's en de impact van bepaald gedrag, rechten van jongeren en stappen die ze kunnen nemen. Zo wil het Meldpunt ervoor zorgen dat jongeren zich bewuster online begeven.

Het lesmateriaal met filmpjes, wordt kosteloos beschikbaar gesteld aan het onderwijs, mediacoaches en jongerenwerkers om met jongeren de dialoog aan te gaan over hun eigen houding ten aanzien van bepaalde situaties online. De filmpjes zijn ontwikkeld in samenwerking met Jongerenwerk Amsterdam en getoetst met jongeren van 12 tot 18 jaar. De materialen worden in 2012 actief onder de aandacht gebracht en aangeboden.

GRATIS LESMATERIAAL BEWUSTER ONLINE

• Meldingen

In 2011 ontving Helpwanted 406 meldingen die mogelijk te maken hadden met online seksueel misbruik. Een lichte stijging in vergelijking tot 2010.

Steeds vaker maken jongeren gebruik van de mogelijkheid om te chatten, in plaats van het online meldformulier in te vullen. Het ging in 2011 om 195 chatgesprekken. Via het digitale meldformulier op www.helpwanted.nl en via e-mail kwamen nog eens 211 meldingen binnen.

Een groot deel van de contacten met jongeren gaat over misbruik via chat of webcam. Vaak gaat het om experimenten voor de webcam, die (on)gewild zijn opgenomen. Beelden, die eigenlijk privé hadden moeten blijven, belanden op internet en verspreiden zich razendsnel. Of jongeren worden gechanteerd, waarbij bedreigd wordt de beelden te verspreiden wanneer iemand niet doet wat er gevraagd wordt. Andere vragen gaan over nare beelden die jongeren online zien (bijvoorbeeld kinderporno), of over cyberpesten, waarbij vaak sprake is van kwetsende filmpjes.

AANTAL MELDINGEN WWW.HELPWANTED.NL.

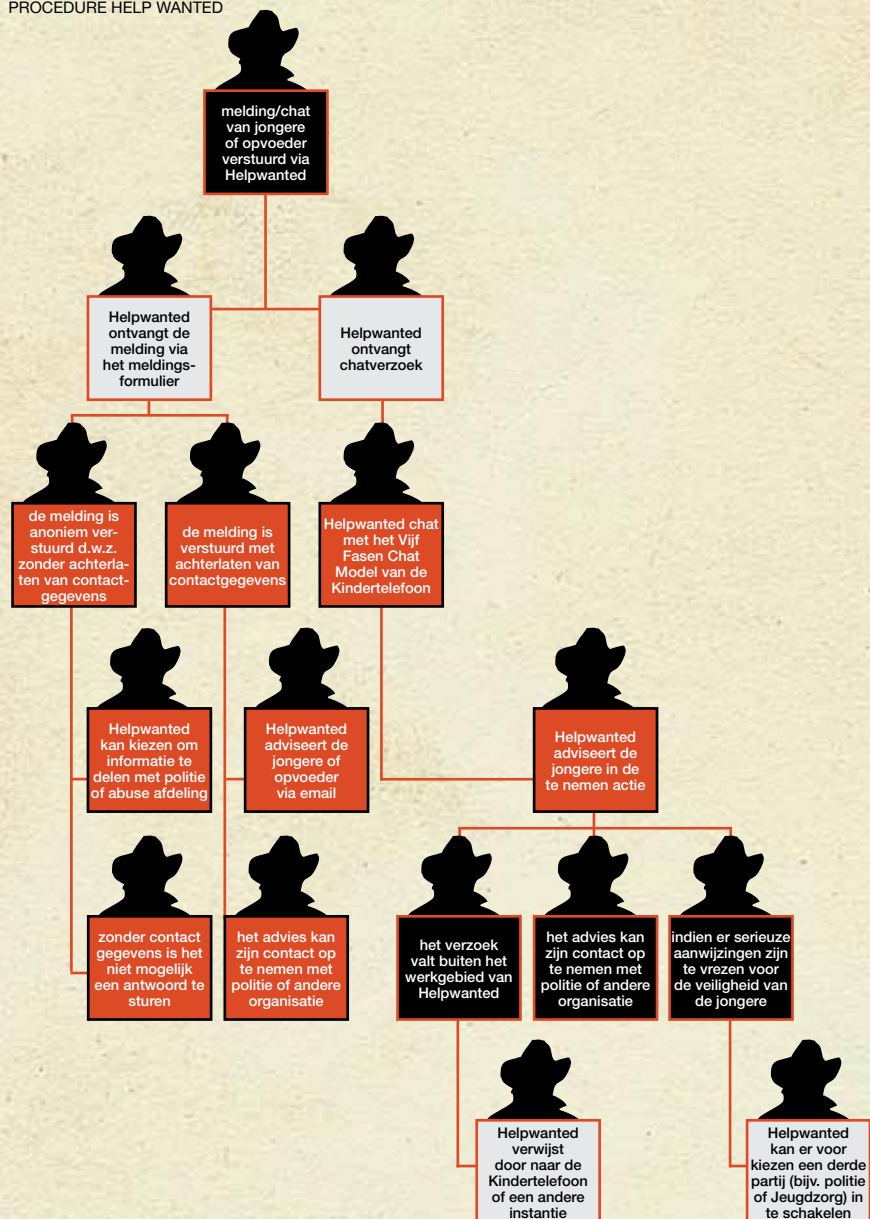
	Chat	Via meldformulier	Via email	Totaal
Misbruik van chat / webcam	28	51	14	93
Cyberpesten	14	25	2	41
Kinderporno	12	31	3	46
Portretrecht	9	18	-	27
Onvoldoende info	10	-	-	10
Overige	59	22	5	86
Informatie / banner aanvraag	13	1	39	53
Niet serieus	38	-	-	38
Doorgeschakeld	12	-	-	12
Totaal	195	148	63	406

* Onder misbruik chat/webcam verstaan wij ook chatmisbruik op mobiele telefoons

* Onder overig valt o.a. het hacken van accounts

* Onder cyberpesten verstaan wij o.a. het plaatsen van niet-seksuele video's met de bedoeling iemand te kwetsen

PROCEDURE HELP WANTED

“Ik was aan het whatsappen en toen kreeg ik opeens een nieuw nummer binnen. Ik klikte het aan en begon te chatten. Het was gezellig totdat hij opeens om naakt foto’s vroeg. Ik wilde dit niet en zei nee. Toen begon hij opeens te dreigen. Ik heb hem uiteindelijk toch de foto’s gestuurd en nu stuurt hij ze door naar al mijn vriendinnen en vrienden. Ze schelden me nu allemaal uit voor hoer”.

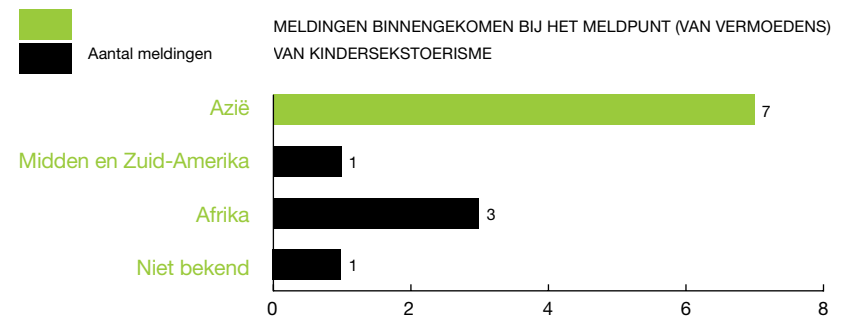
(MEISJE, 14 JAAR)

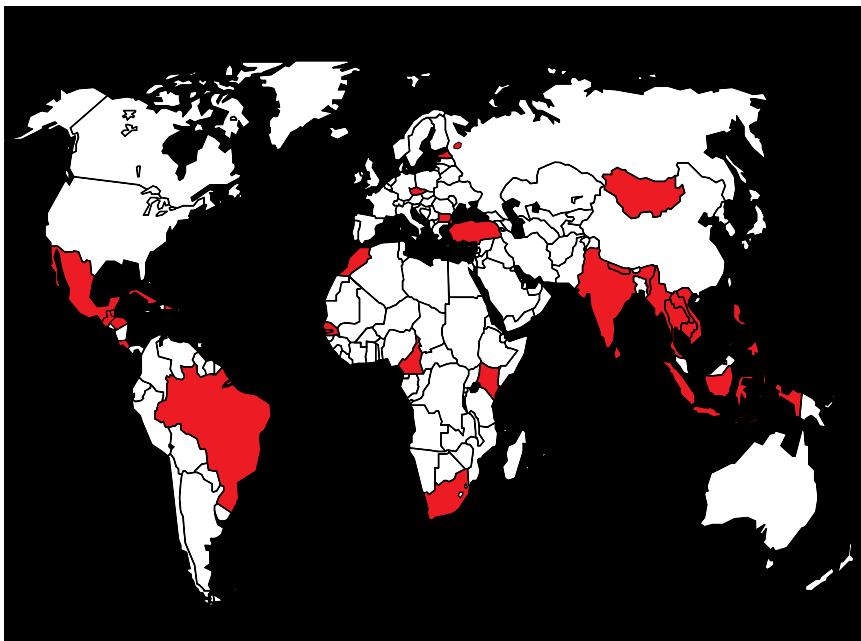
5 Meldingen Kindersekstoerisme

Het Meldpunt biedt vanaf januari 2010 op de website www.meldkindersekstoerisme.nl de mogelijkheid om melding te doen van (vermoedens van) kindersekstoerisme. Melden kan anoniem. Na beoordeling van de melding stuurt het Meldpunt de informatie vertrouwelijk door naar de politie.

Voor de aanpak van kindersekstoerisme is het belangrijk om te beschikken over (gedetailleerde) informatie omtrent de aard en omvang van seksueel misbruik van kinderen door Nederlanders in het buitenland. De informatie van mensen die getuige zijn geweest van kindersekstoerisme of vermoedens hebben van kindersekstoerisme is daarbij erg belangrijk.

In 2011 zijn er in totaal 12 meldingen binnengekomen bij het Meldpunt van (vermoedens) van kindersekstoerisme. Dit is een daling ten opzichte van vorig jaar. Mogelijk heeft dit te maken met de lancering van het Meldpunt Kindersekstoerisme in 2010 en de publiciteit die dit toen opleverde. Hoewel het aantal meldingen is afgenomen, is de volledigheid van de toegezonden informatie toegenomen. Elf meldingen zijn na beoordeling doorgegeven aan de politie omdat deze voldoende aanknopingspunten voor de politie leken te bevatten om verder onderzoek te doen. Het is van belang www.meldkindersekstoerisme.nl via de reissector bekend te maken bij het publiek, bij reizigers en bij professionals in de reisindustrie. In 2012 zal daaraan in samenwerking met ECPAT opnieuw aandacht besteed worden.

Van de hier genoemde landen is nu bekend dat er kinderseksstoerisme voorkomt. In de loop der jaren is het aantal landen alleen maar gegroeid. Het is dan ook zeer waarschijnlijk dat het aantal landen eerder toeneemt dan afneemt. Het is dus niet zo dat in de landen die niet genoemd worden geen kinderseksstoerisme voorkomt.

Midden en Zuid Amerika: Belize, Brazilië, Costa Rica, Cuba, Dominicaanse Republiek, Guatemala en Mexico.

Afrika: Gambia, Kameroen, Kenia, Marokko, Senegal en Zuid Afrika.

Azië: Cambodja, Filippijnen, India, Indonesië, Laos, Mongolië, Myanmar, Nepal, Sri Lanka, Thailand en Vietnam.

Oost Europa: Bulgarije, Estland, Noord-Rusland, Tsjechië en Turkije.

“Laat kindermisbruik
niet reizen!”

6 Organisatie

• **Ontstaan, doelstellingen en werkwijze**

De Stichting Meldpunt ter bestrijding van Kinderpornografie op Internet werd op 20 juni 1996 officieel geopend door de toenmalige minister van Justitie, W. Sorgdrager.

DOELSTELLINGEN:

1. Het actief bestrijden van de verspreiding van afbeeldingen van seksueel kindermisbruik.
2. Preventie van seksueel kindermisbruik via internet.

UITGANGSPUNTEN

- Seksueel misbruik van kinderen is ontoelaatbaar;
- Aan iedere kinderpornografische afbeelding op het internet ligt seksueel misbruik ten grondslag. Ook nadat het fysieke misbruik is gestopt, houdt het misbruik niet op. De bewijzen blijven rondzwerven op het internet;
- Het tegengaan van seksueel misbruik van kinderen is fundamenteel, óók op internet. Daarom moet kinderporno worden bestreden, net als het benaderen en verleiden van jongeren op internet met als doel ze seksueel te misbruiken (grooming);
- Daarom moet voortdurend onderzocht worden welke middelen geschikt zijn om ver spreiding van kinderporno tegen te gaan en wie deze kan inzetten;
- Van een (digitale) heksenjacht mag geen sprake zijn. Het toe te passen middel moet proportioneel zijn en niet ten koste gaan van andere rechten, zoals vrijheid van meningsuiting. Verspreiding van kinderpornografie kan echter nooit gelegitimeerd worden met het recht op vrijheid van meningsuiting.
- Kinderen en jongeren hebben het recht op te groeien in een veilige omgeving, offline en online. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders, opvoeders, scholen, overheid en bedrijfsleven, zoals aanbieders van (mobiel) internet en beheerders van sociale netwerk sites;
- Met alle media-aandacht voor kinderporno, wil het Meldpunt Kinderporno zich te allen tijde, nu én in de toekomst blijven profileren als een betrouwbare organisatie. Het Meldpunt gelooft dat de bestrijding van kinderporno gebaat is bij inhoudelijke discussies en voldoende nuancering. Alleen zo krijgen slachtoffers en daders erkenning voor hun specifieke problemen en kunnen voor alle doelgroepen passende interventies worden ontwikkeld, die onderdeel vormen van een barrièremodel tegen seksueel misbruik van kinderen op en via het internet.

• **Activiteiten van het Meldpunt Kinderporno**

MELDINGEN KINDERPORNO. Via www.meldpunt-kinderporno.nl ontvangt het Meldpunt meldingen van internetgebruikers die afbeeldingen van (vermoedelijk) seksueel kindermisbruik op internet zijn tegengekomen. Naast meldingen van Nederlandse internetgebruikers ontvangt het Meldpunt ook meldingen van collega-meldpunten die aangesloten zijn bij INHOPE (www.inhope.org), een internationaal netwerk van meldpunten. Via INHOPE geeft het Meldpunt meldingen van strafbaar materiaal door dat op servers in het buitenland staat gehost.

VOORLICHTING AAN KINDEREN EN JONGEREN. Middels de websites www.surfsafe.nl en www.helpwanted.nl wordt er voorlichting gegeven aan kinderen, jongeren en ouders/opvoeders over het veilig gebruiken van internet.

MELDPAGINA VOOR JONGEREN. Op Helpwanted.nl kunnen jongeren ook melding doen van online seksueel misbruik. Bijvoorbeeld als ze op het internet lastiggevallen worden, kinderporno zijn tegengekomen, of in problemen zijn geraakt door seksueel grensoverschrijdend gedrag achter de webcam. Melden kan via het meldformulier, e-mail en chat.

MELDINGEN KINDERSEKSTOERISME. Sinds 2010 ontvangt het Meldpunt ook meldingen over vermoedens van kindersekstoerisme via www.meldkindersekstoerisme.nl. Het Meldpunt tracht in samenwerking met Ecpat zoveel mogelijk de bekendheid van de website en het probleem van kindersekstoerisme onder de aandacht te brengen. Bijvoorbeeld door te adverteren in rubrieken met reisadvertenties.

De kennis die het Meldpunt in de loop der jaren heeft opgebouwd wordt actief gedeeld met diverse professionals die werken aan een veilig gebruik van internet en die strijden tegen online seksueel kindermisbruik.

• **Samenwerking met Nederlandse politie**

Het Meldpunt ondersteunt de Nederlandse politie in de aanpak van kinderporno. De politie heeft niet alleen als taak (digitale) kinderporno op te sporen, maar moet ook de kindermisbruikers, producenten, verspreiders en bezitters van kinderporno en de slachtoffers identificeren. Zij doet dat op eigen initiatief, maar eveneens als reactie op meldingen van burgers en het Meldpunt. Identificatie van slachtoffers heeft voor de politie steeds meer prioriteit. De samenwerking tussen de Nederlandse politie en het Meldpunt is solide, in die zin dat beide partijen elkaar op de hoogte houden van de wederzijdse activiteiten.

In 2006 is het Meldpunt Cybercrime (www.meldpuntcybercrime.nl) gelanceerd. Bij dit digitale politiemeldpunt kunnen burgers o.a. melding doen van kinderpornografie, terrorisme en kindersekstoerisme. Het Meldpunt onderscheidt zich van dit politiemeldpunt onder meer door de mogelijkheid anoniem te kunnen melden. Ook kan het Meldpunt dankzij haar onafhankelijke positie druk uitoefenen op de politiek om de aanpak van kinderpornografie te verbeteren.

• **Subsidie**

Ter ondersteuning van haar werkzaamheden ontvangt het Meldpunt subsidie van het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Europese Commissie vanuit het Safer Internet Plus Program. Dit EU-programma is bedoeld om veilig gebruik van internet en nieuwe online communicatietechnologieën te stimuleren. Ook beoogt het programma het aanbod van illegale inhoud op internet te verminderen. In 2011 is opnieuw de gezamenlijke subsidieaanvraag in het kader van de Digibewust Campagne van ECP en het Meldpunt goedgekeurd door de Europese Commissie. Daarnaast wordt het Meldpunt ook financieel gesteund door ondernemingen uit de ICT sector. KPN, XS4ALL, SIDN en Ziggo zijn sponsors van het Meldpunt.

• **Behandelen van meldingen**

De kernactiviteit van het Meldpunt is het behandelen van meldingen op het openbare gedeelte van internet. Een deel komt van collega-meldpunten in het buitenland die aangesloten zijn bij INHOPE. Bij deze meldpunten kunnen, net zoals in Nederland, particuliere internetgebruikers melding doen. Het Meldpunt zoekt zelf niet actief naar kinderporno op het internet en raadt alle melders af om dit te doen, omdat het strafbaar is. Het opsporen van kinderpornografie is een zaak voorbehouden aan politie.

• Procedure van een melding

- 1 Een internetgebruiker doet online melding via het meldformulier op de website www.meldpunt-kinderporno.nl of www.helpwanted.nl.
- 2 Een medewerker van het Meldpunt categoriseert en behandelt de melding. De medewerker toetst aan de hand van artikel 240b lid 1 Sr. Bij twijfel over strafbaarheid van de afbeeldingen overlegt de medewerker met de Nederlandse politie.

Als het gemelde materiaal strafbaar is, traceert de medewerker vanuit welk land het materiaal wordt verspreid.

 - Als de verspreiding plaatsvindt vanuit Nederland, doet het Meldpunt melding bij de Nederlandse politie. De Nederlandse politie is verantwoordelijk voor de vervolgstappen.
 - Als de verspreiding plaatsvindt vanuit een ander land dan Nederland en in het land zit een meldpunt dat is aangesloten bij INHOPE, dan gaat de informatie rechtsreeks naar het desbetreffende collega-meldpunt. Deze neemt vervolgens contact op met de politie aldaar.
 - Als de verspreiding plaatsvindt vanuit een ander land dan Nederland en in het land zit geen meldpunt dat bij INHOPE is aangesloten, dan gaat de informatie naar de Nederlandse politie die vervolgens via Interpol of anderszins stappen onderneemt.
- 4 Het Meldpunt informeert op verzoek en indien mogelijk de melder over de afhandeling van zijn of haar melding. Indien er geen sprake is van een melding conform artikel 240 b Sr., dan verwijst het Meldpunt de melder door naar de juiste instantie. In veel gevallen zijn dit andere meldpunten, zoals het Meldpunt Cybercrime, Stichting Meld Misdaad Anoniem, Meldpunt Discriminatie, Advies en Meldpunt Kindermishandeling en de politie in de woonplaats van de melder.

• Delen van kennis over (online) seksueel kindermisbruik

De strijd tegen online seksueel kindermisbruik is omvangrijk, hierdoor is samenwerking met (inter)nationale organisaties van groot belang. In de loop der jaren heeft het Meldpunt veel deskundigheid opgebouwd. Belangrijke kennis die gedeeld moet worden.

Andere belangrijke activiteiten van het Meldpunt zijn daarom:

- Voorlichten van Nederlandse internetgebruikers;
- Informeren van media;
- Samenwerking met Nederlandse organisaties die werken aan een veilig internet, en/of preventie van (online) seksueel misbruik van minderjarigen;
- Samenwerking met internetbedrijven;
- Lobbyactiviteiten in Nederland;
- Internationale samenwerking met collega-meldpunten die aangesloten zijn bij INHOPE, met projecten en netwerken binnen en buiten de Europese Unie.

Het Meldpunt voert regelmatig overleg met leden van de Tweede Kamer en medewerkers van het ministerie van Veiligheid en Justitie om de problematiek hoog op de politieke agenda te houden.

Overige organisaties waarmee het Meldpunt regelmatig samenwerkt:

- **ECPAT** (voert campagne tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen), www.ecpat.nl
- **ECP**, programmateam Digivaardig & Digibewust, www.mijndigitalewereld.nl
- **Meldpunt Cybercrime** (Meldpunt politie), www.meldpuntcybercrime.nl
- **Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel**, www.bnrm.nl
- **de Kindertelefoon** (Bureau Jeugdzorg), www.kindertelefoon.nl
- **Mijn Kind Online** (Kenniscentrum Jeugd en Media), www.mijnkindonline.nl
- **de Kinderconsument** (stichting de Kinderconsument), www.kinderconsument.nl
- **Expertise Centrum Mediawijsheid**, www.mediawijsheidexpertisecentrum.nl
- **Kliniek De Waag** (behandeling zedendelinquenten), www.hoevenstichting.nl

• **Personeel en bestuur**

Het bestuur bestaat uit drie personen. Elk bestuurslid heeft zijn expertise en kennis over een werkgebied.

- Voorzitter Jules Mulder is verbonden aan De Waag, een centrum voor ambulante forensische psychiatrie dat onder andere downloaders van kinderpornografie en daders van seksueel misbruik van kinderen behandelt.
- Penningmeester Tom Erents is gepensioneerd politiemans, voorheen werkzaam bij de Dienst Nationale Recherche Informatie.
- Bestuurslid Jan-Mark Wams is deskundig op het gebied van ICT.

Zes personeelsleden, aangestuurd door een leidinggevende, houden zich bezig met de uitvoering van de werkzaamheden van het Meldpunt. Zij zien per jaar duizenden afbeeldingen en videobestanden waarop kinderen staan afgebeeld die seksueel worden misbruikt. Vanwege de psychische belasting van het werk krijgen de medewerkers van het Meldpunt structurele ondersteuning van een psycholoog.

“Het Meldpunt ziet kinderpornografie terecht als onderdeel van het bredere fenomeen van seksueel geweld tegen kinderen en vertaalt dat naar initiatieven. Het beseft als geen ander dat geen enkele partij kinderpornografie aléén kan aanpakken. Daarom zoekt het Meldpunt verbinding en samenwerking met relevante partijen en naar manieren om technologie te benutten voor het voorkomen en signaleren van slachtofferschap”

(MEVROUW DETTMEIJER-VERMEULEN,
NATIONAAL RAPPORTEUR MENSENHANDEL)

7 Resultaat uit samenwerking en lobby

• **Totstandkoming online meldknop**

In Nederland hebben verschillende organisaties de taak jongeren te helpen als ze online in de problemen zijn gekomen door bijvoorbeeld misbruik van persoonsgegevens, seksueel misbruik, discriminatie, hacking, pesten of oplichting. Maar jongeren weten vaak niet bij welke instantie zij met hun specifieke (online) probleem terecht kunnen. Een eenduidige, simpele manier om direct toegang tot hulp te krijgen was er voor jongeren niet. Het Meldpunt heeft zich samen met andere organisaties ingezet om hier verandering in te brengen. Op 7 februari 2012 lanceerden Digivaardig & Digiveilig en het Meldpunt Kinderporno op Internet, samen met de Kindertelefoon, Politie, Pestweb en het Meldpunt Discriminatie Internet, de online Meldknop voor kinderen en jongeren met internetproblemen. Met deze online meldknop kunnen jongeren eenvoudig de weg vinden naar de aangewezen instanties in Nederland waar zij terecht kunnen voor vragen over en hulp bij diverse soorten problemen en vervelende ervaringen op internet.

• **Stop it Now!**

In het belang van de slachtoffers, moet er ook in grotere mate aandacht uitgaan naar (potentiële) plegers en downloaders van afbeeldingen van seksueel kindermisbruik. Het Meldpunt Kinderporno wil zich actief inzetten om mensen die zich aangetrokken voelen tot kinderen en die zich zorgen maken over hun gevoelens en gedrag, te motiveren tot een behandeling. Daarom heeft het Meldpunt zich, in samenwerking met de Forensische Polikliniek de Waag, hard gemaakt voor een Nederlands 'Stop it Now!', in navolging van succesvolle projecten in Engeland, Ierland en de Verenigde Staten. Dankzij de steun van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan Stop It Now! in Nederland in 2012 van start gaan. Onderdeel van het project is een (anonieme) telefonische hulplijn. Door (potentiële) plegers en downloaders in een behandeltraject te krijgen wil Stop it Now! (verder) seksueel kindermisbruik voorkomen. Volwassenen die zich seksueel aangetrokken voelen tot kinderen kunnen hun gedrag veranderen. Het is

“Leaseweb, als een van de grootste providers, ziet het als haar taak om zich voor de volle 100% te geven in de strijd tegen kindermisbruik. De samenwerking tussen Leaseweb en het Meldpunt is daarvan een positief onderdeel.”

(LESLEY KOOMEN, LEASEWEB)

daarom belangrijk dat personen die bang zijn om misbruik te gaan plegen, ergens terecht kunnen om deze gevoelens te melden, zodat vroegtijdige interventie kan volgen. Ook anderen, die vermoedens hebben dat er in hun omgeving mensen zijn die een meer dan gewone interesse in kinderen (dreigen te) ontwikkelen, moeten met hun vragen ergens terecht kunnen. Met Stop it Now! wil het Meldpunt Kinderporno, in samenwerking met de Waag in deze behoeften voorzien.

• Actieplan Aanpak Kindermishandeling

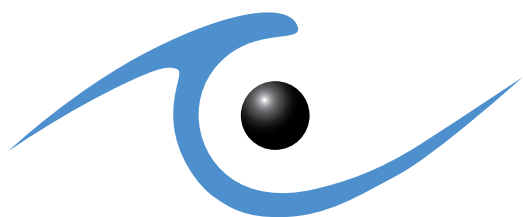
In het Actieplan Aanpak Kindermishandeling is voor het eerst expliciet de bestrijding van kinderporno meegenomen binnen de strijd tegen seksueel misbruik van kinderen. Het Meldpunt Kinderporno ondersteunt dit actieplan, waarin onder meer aandacht is voor de online veiligheid van kinderen en jongeren. Ook is het advies van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel (NRM) opgenomen om professionals alerter te maken op ‘digitale signalen’. Dit houdt in dat bij vermoedens van kindermishandeling of seksueel misbruik ook wordt gelet op de aanwezigheid van beeldmateriaal. Tijdens de intake van een minderjarig slachtoffer van seksueel misbruik moet bijvoorbeeld nagegaan worden of er foto’s zijn gemaakt. Op deze manier kan kinderpornografie worden getraceerd. Van belang is wel dat het gespreksprotocol voor hulpverleners wordt afgestemd met de protocollen van politie rondom het horen van kinderen. De informatie uit de verhoren mag immers niet beïnvloed worden door (suggestieve) vragen van hulpverleners. Het Meldpunt pleit voor nauwe samenwerking en afstemming tussen politie en hulpverlening.

• Seksuele voorlichting als kerndoel

Seksuele voorlichting is opgenomen als kerndoel in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs, waarbij expliciet aandacht voor seksualiteit en seksuele diversiteit is genoemd. De gedachte hierachter is dat aandacht voor seksualiteit en seksuele diversiteit (onder meer) van belang is voor seksuele weerbaarheid van kinderen en jongeren. Het Meldpunt Kinderporno onderschrijft het belang van preventie, om misbruik te voorkomen. Het Meldpunt pleit er expliciet voor om óók aandacht te schenken aan risicovol (grensoverschrijdend) gedrag op het internet en het voorkomen van online misbruik. Het Meldpunt stelt haar expertise beschikbaar om bij te dragen aan de ontwikkeling van dergelijke voorlichting.

“Bij Habbo vinden wij het belangrijk om onze spelers voor te lichten over hoe je zo veilig mogelijk kunt internetten. **Helpwanted** geeft wekelijks infobus sessies boordevol informatie over online **veiligheid** en sluit daarmee perfect aan op de safety tips en campagnes van Habbo Hotel.”

(BEAU DOORN, COMMUNITY COÖRDINATOR HABBO HOTEL)

www.meldpunt-kinderporno.nl